

סדר קדשים | מסכת חולין ג' - ט'

פרשת בהר - בחוקותי | ט"ז - כ"ב באייר תשפ"ו (9-3 למאי 2026)

מזן התלמוד

סדר קדשים, מסכת חולין ד, א

אמר רבא: ישראל מוזמר אוכל נבילות לתיאבון בודק סכין ונותן לו ומותר לאכול משחיטתו. מאי טעמא. כיון דאיכא התירא ואיסורא לא שביק התירא ואכיל איסורא. אי הכי כי לא בדק נמי! מיטרח לא טרח.

לא שביק היתרא - לא יעזוב את היתר

ואכיל איסורא - ויאכל את האיסור

מיטרח לא טרח - הוא לא יטרח

הסבר: הודי שאוכל נבילות מתוך יצר הרע, אפשר לתת לו סכין בדוקה ולאכול משחיטתו, משום שכאשר יש לפנינו גו מאכלים של היתר, הוא לא יבחר לאכול דווקא את האיסור. אבל אם הסכין אינה בדוקה לא סומכים עליו ושחיטתו פסולה, כי הוא לא יטרח להשיג סכין אחרת.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובמים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפנייהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחיתיהם,
ועטרום בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
יוציאם מצרה לרוחה

ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

דף ג' : מי ראוי להיות שוחט?

הפרק הראשון של המסכת הוא "הכל שוחטין", ובו מפורט מי ראוי להיות שוחט ושפטר לסמוך על שחיטתו.

מי אכן ראוי להיות שוחט?

בהלכה הראשונה שבחלק יורה דעה כותב הרמ"א (רבי משה איסקריש) כי שוחט ראוי הוא מי שידע הלכות שחיטה ומומחה בפעולת השחיטה, ושוחט שלוש פעמים לפני חכם המומחה בהלכות שחיטה, והחכם ראה שהוא זריז בעבודתו ואינו נבהל מן השחיטה. לכן נוהגים שאיש אינו נהיה שוחט אלא אם כן הוא מקבל כתב מרב מומחה, שהוא ראוי להיות שוחט.

על השוחט לחזור פעמים רבות על הלכות שחיטה כדי שלא ישכחן, חלילה.

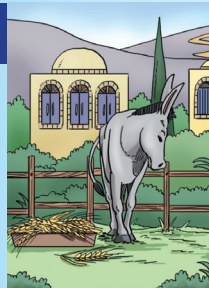
דף ד' : שלבי השחיטה

השחיטה מורכבת משלושה שלבים: א. בדיקת הסכין. ב. השחיטה עצמה. ג. בדיקת הראה. הסכין צריכה להיות ישרה וחלקה בלי כל פגם או שריטה. בעבר תפקיד בדיקת הסכין היה מסור בידי החכם או הרב, בתקופות מאוחרות יותר מינו אנשים מיוחדים לתפקיד בדיקת הסכין, בהסכמת הרב.

דף ה' : בדיקת הראה

יש לאכול אר ורק מבשר שנשחט על ידי שוחט ירא שמים, והפוסקים מזהירים שפסול לתת הסמכה לקל-דעת כי אם לירא שמים בלבד.

לאחר השחיטה יש לבדוק את הראה, כדי לוודא שאין בה נקב ושאין בה מחלה. אם יש בה נקב או מחלה, הבהמה טרפה. אמנם רוב הבהמות אינן טרפות, אר בכל זאת אין סומכים על הרוב מפני שמצוי פעמים רבות שהראות טרפה.

דף ו' : מזון לבהמות

התלמוד אומר שהקב"ה אינו מביא תקלה של עברה לא רק לצדיקים.

אלא אפילו מהבהמות שלהם הוא מונע תקלה של עברה. איזו עברה בהמה וכולה לעבור? וכי יש לה מצוות ועברות? יש מאכלים שעל בעל הבהמה למנוע מבהמתו לאוכלם.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 18:48	כניסת שבת: 19:40
יציאת שבת: 20:05	יציאת שבת: 20:47
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:05	כניסת שבת: 20:18
יציאת שבת: 20:08	יציאת שבת: 21:50

מתפלפלים

משפחות כוהן ולוי גרות בשכנות ובין החצרות שלהם יש גדר בגובה רגלי. ילדי משפחת כוהן נוהגים מדי פעם לשחק בכדור בחצר שלהם, ולפעמים קורה שהכדור עף ונכנס לחצר של משפחת לוי ואז אחד מילדי משפחת כוהן נכנס ולוקח את הכדור חזרה, בלי לגרום נזק או הפרעה. לאחר שהדבר חזר על עצמו מספר פעמים התעורר וכוח בין המשפחות.

מצד שני

משפחת לוי טוענת שחצר נועדת למשחקים ואי אפשר לאסור על ילדים לשחק, ואם מדי פעם הכדור נופל בחצר משפחת כוהן, הוא לא גורם נזק, ומישהו מילדי לוי נכנס ללא הפרעה לקחת בחזרה, אז מותר להם להמשיך לשחק. אם זה מאוד מפריע לבני משפחת כוהן אז הם יכולים להגביה את הגדר בין החצרות כך שהכדור לא ייפול בחלקם.

מצד אחד

בני משפחת כוהן טענו שהם לא מוכנים שכל פעם שהכדור נופל בחצר שלהם ילדי משפחת לוי ייכנסו לקחת אותו, ולכן הם דורשים שמשפחת לוי תפסיק לשחק בכדור בחצר.

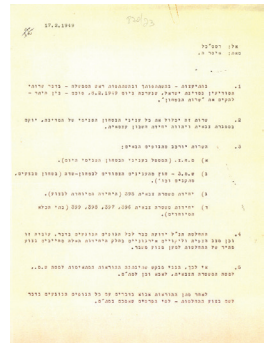
...ואה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שונים

★ | מן ההיסטוריה הקמת שירות הביטחון הכללי (השב"כ)

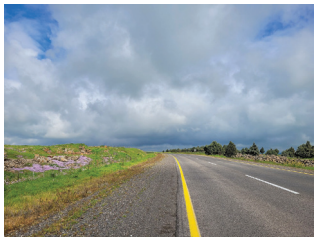
שירות הביטחון הכללי (שב"כ) הוא ארגון ביון ומודיעין שמטרתו להגן על המדינה מפני איומי ריגול וטרור. ראשיתו בשירות המודיעין של ההגנה, שלאחר הקמת המדינה הפך ל"שירות הביטחון" (שב.ש) שפעל במסגרת צה"ל. בראש הארגון עמד איסר הראל, מאבות קהילת המודיעין הישראלית. בהמשך הוא הפך לארגון נפרד תחת אחריותו של ראש הממשלה, ועסק בביטחון פנים ובמודיעין הקשור לאויב הערבי. קיומו של השב"כ היה סודי בהתחלה, ונחשף לציבור רק ב-1957. אחרי מלחמת ששת הימים התמקד השב"כ בסיכול טרור ביהודה, שומרון וחבל עזה, פעילות שנחשבת לעיסוקו המרכזי עד היום.

מסמך ההקמה של שירות הביטחון (Wikipedia, השב"כ)

📍 | על המפה | רמת הגולן במלחמת ששת הימים

במלחמת ששת הימים תקפו הסורים את ישראל מצפון, בהתקפות אוויריות וקרקעיות. כאשר הסתיימו הקרבות בסיוני ובחזית הירדנית התפנה צה"ל להשיב מתקפה נגד הסורים. ב-9 ביוני השתלטו כוחות צה"ל על מוצבי הקו הראשון של הסורים, ובהמשך התקדמו מזרחה וכבשו שטחים נרחבים ברמת הגולן. הכוחות הסורים היו בנסיגה וצה"ל הצליח להשתלט על רמת הגולן ועל החרמון בלי להיתקל בהתנגדות נרחבת. רוב התושבים הסורים שגרו ברמת הגולן נמלטו ממנה. עם סיום המלחמה הייתה רמת הגולן בידי ישראל, מהחרמון בצפון עד הירמוק בדרום, ובכך הוסר האיום הסורי מעל יישובי הכנרת ועמק החולה.

כביש 98 ליד היישוב חיספין (Wikipedia, הא בהא טליה)

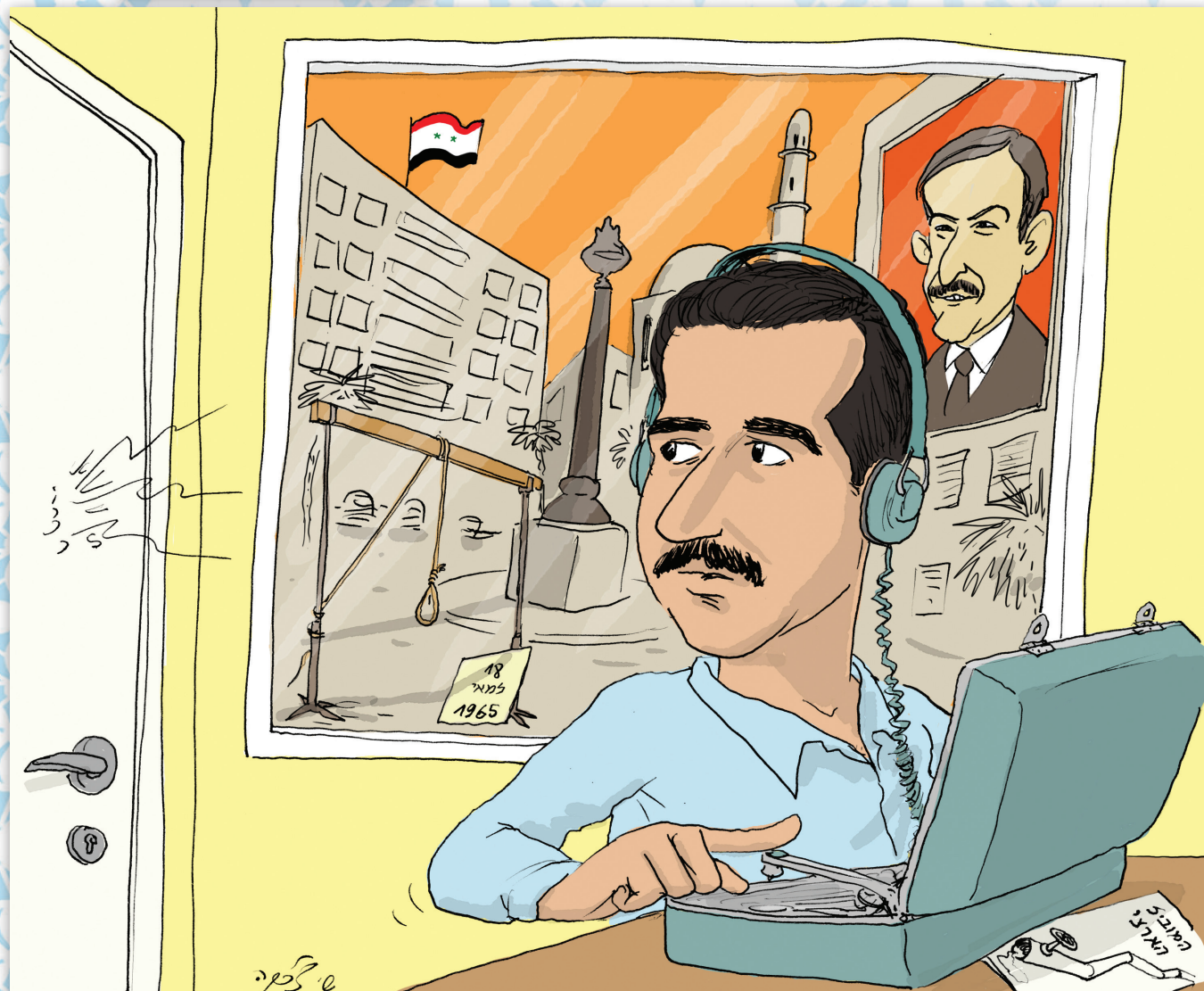
חדש של מושג

הרוגי מלכות

הרוגי מלכות הם יהודים שנהרגו על ידי השלטונות הנוכריים בשל יהדותם או מסירות הנפש שלהם על המצוות. בגמרא נאמר שמעלתם כה גדולה עד שאין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתם. ביום כיפור נוהגים לומר פיוט המתאר את מותם של עשרת הרוגי מלכות, ביניהם רבי עקיבא. בתקופה לפני הקמת המדינה כונו כך לוחמי המחתרות שהועלו לגרדום על ידי השלטונות הבריטים.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0				
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם איבני שרה	-3760 בריאת העולם

הימים
לוחם
אבות
לוחם

- התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:
- 1 מי הוא האיש שבציור?
 - 2 מה הוא עשה?
 - 3 מה היה בסופו?
 - 4 דגל של איזו מדינה מצויר ברקע?
 - 5 איך המוביל הארצי קשור אליו?

חינה!

אחד כמוני הלך עם אברהם ויצחק.
אחת כמוני ראתה מלאך.
אחד אחר הקפיד לאכול רק כשר,
ועל שמי נקרא אביו של שכם.

מי אני?

מי אני?

1. ארגון שאחראי על משימות מודיעין ופעילויות חשאיות מחוץ לישראל.
2. הראשון שעמד בראשו היה ראובן שילוח.
3. המוטו שלו הוא: "באין תחבולות יפול עם ותשועה ברוב יועץ".
4. בין הפעולות המפורסמות שלו: חטיפת אייכמן והבאתו לארץ, חיסול מחבלים בכירים, והפעלת המרגל הישראלי בסוריה אלי כהן.

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תרל"ז

5323
ה'רמ"ג

5260
ה'תש"ס

5258
ה'תש"ח

4900
ה'רמ"ב

4800
רש"י

4650
רבי סעדיה גאון

4260
ימי הביניים

510
תקופת הראשונים

2019
שנת סיום הטי"ם
ללומדי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינת ישראל

1969
הרב
אריה לויין

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שואה

1897
הרצל

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

1492
גירוש ספרד

510
ימי הביניים

דבר תורה

פרשת בהר מלמדת על אחד האתגרים הגדולים ביותר לנפש האדם: מצוות השמיטה. התורה דורשת מהחקלאי, שעמל והשקיע את כל כוחו, להרפות את ידיו, להפקיר את שדהו ולשחרר את שליטתו בקרקע. האדם, שרגיל ומחפץ להיות בשליטה, לומד דרך שנת השמיטה שדווקא ברגע שבו הוא חושב שהוא שומט מתחת ידו את האחיזה והשליטה, דווקא אז הוא זוכה להבטחה - "וצויתני את ברכתי". התורה מלמדת אותנו שפעמים רבות המאמץ הקדחתני והרצון לשלוט בכל פרט בחיים הם אלו שחוסמים את השפע. השמיטה היא הזמנה ליצור "חלל פנוי" בלב ובמציאות, שבו יכולה הברכה האלוקית לשכון. כשאנחנו לומדים לשחרר את ה"אני" ואת החרדה לתוצאות, אנו מגלים שהמציאות אינה נשענת רק על כוחנו, אלא על זרימה פנימית של אמונה. הברכה האמיתית אינה רק תגמול על עבודה קשה, אלא פרי של היכולת לתת מקום לבורא בתוך עולמנו המעשי.

סדר קדשים | מסכת חולין | דף ו' - ט'

למשל: אסור לו להאכיל אותה בתבואה שלא הפרישו ממנה תרומות ומעשרות. האם כל מי שקונה מזון לבעלי חיים צריך להפריש ממנו תרומות ומעשרות? התשובה היא: אם זה סוג מאכל של בני אדם, אכן צריך להפריש ממנו תרומות ומעשרות, למשל, אם הבהמה אוכלת שעורים וכדומה. אך מקש ותבן אין צורך להפריש תרומות ומעשרות. על חמורו של רבי פנחס בן יאיר מספרת הגמרא שהוא סרב לאכול אפילו שעורים של "דמאי" (ספק מעושרים).

דף ז' : רבי פנחס בן יאיר

עצור את המים כדי שאוכל לעבור

פעם אחת היה התנא רבי פנחס בן יאיר בדרך לפדות יהודי שנשבה בידי נוכרים. בדרך הוא נתקל בנהר שאי אפשר היה לעבור אותו. אמר רבי פנחס בן יאיר לנהר: עצור את המים כדי שאוכל לעבור, ואכן נעשה לו נס והמים נעצרו ורבי פנחס בן יאיר עבר את הנהר.

כשעבר רבי פנחס בן יאיר את הנהר הוא ראה יהודי עם חבילות חטים יבשות שיעדו למצות לפסח, שאסור להק להרטב כדי שלא יחמיצו. אמר רבי פנחס בן יאיר לנהר: עצור את מימך גם עבורו, כי הוא עוסק במעשה מצוה. עצר הנהר את מימיו גם עבור היהודי, ושוב חזר לזרום.

שוב ראה רבי פנחס בן יאיר סוחר ערבי שרוצה לעבור את הנהר, וגם עבורו עצר רבי פנחס בן יאיר את הנהר, כדי שלא יאמרו שהיהודים אינם מכבדים את הנלויים אליהם.

דף ח': חמי טבריה

בדף זה מוזכרים חמי טבריה. ליד העיר טבריה נובעים 17 מעיינות, שהיו ידועים כבר מימי קדם כבעלי סגולות מרפא, בשל המינרלים והמלחים שבהם, ורבים באים אליהם כדי לרחוץ בהם ולחזק את בריאותם.

חז"ל הזכירו את חמי טבריה במספר מקומות ואמרו שהם נותרו ממעינות התהום של המים הרותחים שנפתחו בזמן המבול. במסכת פסחים שואלים חכמים מפני מה אין מעיינות כמו חמי טבריה בירושלים? ומשיבים על כך, שאילו היו בירושלים מעיינות כאלה, היו עולי הרגלים באים לשם בעיקר בשביל המעינות ולא בשביל מצות העליה לרגל.

דף ט': מה צריך ללמוד תלמיד חכם?

מה צריך ללמוד כל תלמיד חכם? פמוכן עליו להיות בקיא בתורה שבכתב ושבעל פה, אבל מלבד זאת עליו להיות בקיא ומתרגל בכמה ענינים מעשיים. רב יהודה אמר בשם רב שתלמיד חכם צריך ללמוד שלושה דברים: כתב, שחיטה ומילה. זאת כדי שיוכל לחתום את שמו אם ישב בדיו או יצטרך להעיד (באותם ימים לא כולם ידעו לכתוב) ויוכל לשחוט בעלי חיים ולמול תינוקות במקרה הצורך. רב חנניא בר שלמיא הוסיף משמו של רב שלושה דברים נוספים: קשר של תפילין, ברכת חתנים וציצית, שיידע להכין אותם ולברך כראוי.

שאלות השבוע

1. כיצד בוחנים את מי שרוצה להיות שוחט?
2. מי אחראי על בדיקת סכיני השחיטה?
3. איזה חלק פנימי בבהמה חשוב לבדוק אחרי השחיטה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפיסקו רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי

1. אלי כהן הי"ד.
2. הוא ריגל בסוריה למען ישראל.
3. הוא נתפס והוצא להורג על ידי הסורים ב-ט"ז אייר התשכ"ה (1965/5/18)
4. דגל סוריה בה הוא ריגל.
5. הסורים תכננו לפגוע במוביל הארצי, ואלי כהן גילה זאת ומנע את זה.

מי אני?

המוסד (המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים)

חידה

תשובה: חמור

